

Kasulik teada! Head nõuanded, mida peab vana maja soojustamisel kindlasti arvesse võtma

ilmus märtsis 2021 Õhtulehe lisas Kodu ja Ehitus

Kristjan Arras

Maja soojustamine on töö, mis nõuab teadmisi ja oskust, vana maja puhul tuleb arvestada ka sellega, et mõnel juhul võivad piirangud valikuvõimalusi kitsendada. Entusiastlikust pealehakkamisest üksi on vähe – tuleb täpselt teada, mida kuhu valida ja kuidas ühte või teist materjali ehitustehniliselt õigesti paigaldada. Soojustamise käigus tehtud vead võivad kurjalt kätte maksta ja nende parandamine võib rahakotti lüüa korraliku augu. Kuidas soojustustööl eksimist vältida?

Ehitasajatundjad kinnitavad ühest suust, et rasked kohad soojustamisel, kus reipad isetegijad asjatundmatuse tõttu sageli vigu teevad, on kõikvõimalikud väljaulatuvad osad, eri tasapindade ristumiskohad jmt. „Põhiplaanilt kingakarbikujulise maja omal käel soojustamine võib ka õnnestuda, kui kogemusteta tegija on end asjaga põhjalikult kurssi viinud,

soojustustöid tehakse projekti alusel ja mõni kogenud nõuandja on alati käepärast,“ kinnitab paarikümneaastase staažiga ehitusinsener.

„Keerulisema arhitektuuriga vanad majad tasub siiski usaldada asjatundjate kätte või vähemalt korraldada töö nii, et see käiks spetsialisti kontrolli all. Seejuures ei tohi unustada: kui palkad ehitaja, kontrolli kindlasti tema tausta. Hea jutuga soss-sepad pole paraku kusagile kadunud.

EELTÖÖD. Kõigepealt tasuks täpsustada, millised on soojustamist vajava maja kõige suuremad murekohad. Selle aitab välja selgitada infrapunakaameraga tehtav hoone termoülevaatus, mille põhjal ülevaatus teinud spetsialist koostab ehitise kohta üksikasjaliku aruande. Mõistagi tuleks tõepäraste andmete saamiseks teha termoülevaatus siis, kui väljas on miinuskraadid.

Kindlasti tuleks enne töödega alustamist teada, kas maja on ehk miljööväärtuslik või muinsuskaitse all. Sellest võib tuleneda palju piiranguid ja võib juhtuda, et väljastpoolt soojustamine polegi hästi võimalik – aga just seda tuleks puitmaja puhul alati eelistada. Sel juhul tuleks pidada nõu muinsuskaitseinspektoriga, kes pakub välja lahendusi, kuidas saaks hoone välisilmet säilitada võimalikult autentselt.

Igasugune hoonete renoveerimine peab olema tervikuna läbi mõeldud ning lahendus vastavalt sellele projekteeritud. Muidugi tahaks iga majaomanik saada läbi nii odavalt kui võimalik, aga asjatundlikult koostatud projekti pealt ei maksaks kokku hoida – see aitab vältida vigu, mille parandamine oleks märksa kulukam.

ÄRA ALUSTA SEINTEST. Esimesena tuleks siiski soojustada katus (külma pööningu puhul laepealne) ja põrandad – sest just nende arvele läheb ligi pool hoone soojakaost. Hoolsast seinte soojustamisest on vähe abi, kui toasoe haihtub endiselt läbi korralikult soojustamata lagede-põrandate.

Eriti siis, kui napp eelarve ei luba tervikrenoveerimisele mõelda, aga vana maja ei pea sooja, tasub otsida võimalusi soojustada vähemalt pööningu laepealne. Nii saab kõige lihtsamalt ja kiiremalt soojakadu märgatavalt vähendada. Järgmisena tasuks soojustada põrandad ja siis võtta käsile seinad.

SEEST VÕI VÄLJAST? Vanades puithoonetes, näiteks kortermajades kipuvad innukamad korteriomanikud sageli ise oma korterit soojustama –

mõistagi seestpoolt. Seda ei maksa siiski teha: seestpoolt soojustamine on hoonete puhul alati seotud niiskuse kondenseerumise riskiga välisseinas, hoiatab Tallinna Tehnikakõrgkooli juhtivlektor Anti Hamburg blogis kõrgkooli kodulehel. Kui seinad niiskuvad, kaasneb sellega hallitus ja seenkahjustuste teke, mis on otsene oht inimese tervisele. Samuti on oht, et välisseinad võivad lihtsalt mädanema hakata. Kindlasti tuleks seina niiskusrežiim eelnevalt läbi arvutada ja sellele tuginedes kaaluda, kui palju ja kas üldse võib soojustust sissepoole panna. Selliseid vigu tuleks vältida, sest nende parandamine on üsna kulukas.

KÜLMASILLAD JA ÕHULEKKED. Erilist tähelepanu tuleb puithoone soojustamisel pöörata piirete ühenduskohtadele, kus soojustus on katkestatud või õhk saab kontrollimatult läbi liikuda – külmasildadele ja õhulekkohtadele. Külmasillaks võib olla näiteks kivimaterjalist sokliosia ning põranda liitumise koht. Siin on soovitatav sokkel soojustada kuni vundamendini.

Levinud on väide, et puitmajad hingavad. See ei ole tegelikult päris korrektne, märgib Hamburg, sest selle all mõeldakse välisseinte ebatihedusi ning niiskuse liikumist läbi piirete. Sellest on tekkinud müüt, et puitmajadele ei ole ventilatsiooni vajagi – puit on nii hõre, et värske õhk tuleb läbi pragude sisse. Energiatõhususe mõttes ei ole see kindlasti hea ja seal, kust õhk ei tohiks läbi liikuda, peaks õhupilud sulgema.

Palkmaja ideaalne soojustamine

Vana palkmaja ideaalseks soojustamiseks annab võimaluse maja terviklik renoveerimine, mille aluseks on renoveerimisprojekt koos eriosadega. Projektis tuleb läbi lahendada kõik soojustuskihiga seotud sõlmed:

- katuse, vahelae ja välisseina liitekoht ehk räästasõlm;
- vundamendi liitumine välisseina ja põrandatega ehk soklisõlm;
- akende ja uste liitumine välisseinaga; • vajadusel katuslae lahendus;
- soojustatud vaheseina liitumine välisseinaga, kui mõned ruumid hoones on kütmata (näiteks garaaž).

Eriosadena on vajalik soojustamisega koos läbi lahendada küttesüsteem, vee- ja kanalisatsioonisüsteem, ventilatsioon ja elektrisüsteem.

Allikas: Üllar Alev, sisekliima, soojustuse ja energiatõhususe spetsialist